

[Landbrugsministeren.]

at vandre den ene Vej, men forbyder at vandre den anden Vej. Men gør man det, føler jeg mig overbevist om, at det betyder en Spekulation i disse Forhold, som ingenlunde kan være til Gunst for Statskassen og heller ikke for Samfundet, for det er jo klart, at det vil betyde, at kommer der en Nedgang i Priserne, vil man søge over til 4. Oktober-Loven, hvorefter man skal betale efter Jordværdien, men hvis omvendt der er Opgang i Priserne, vil man gaa over til den gamle Husmandslov, som byder en Mulighed for en Chancegevinst. Derfor, hvis man vil have forsvarlige Forhold, tror jeg ikke, man kan gaa med til at give Brugerne Lov til at vælge ogsaa i Fremtiden; man maa nøjes med at sige, at de maa vælge ved Starten, om de ønsker at faa Jord efter det ene eller det andet Princip. Saa-dan har det jo været hidtil, og jeg tror, det er nødvendigt at fastholde dette Standpunkt fremdeles. Det har ogsaa hidtil været saaledes, at den Jord, som Staten har købt, eller som den har erhvervet efter Lensloven, Præstegaardsjord o. s. v., altsaa den egentlige Statsjord, er blevet udstykket efter 4. Oktober-Princippet, hvorimod de, der har købt privat eller gennem Udstykningsforeninger, har faaet Jord efter den gamle Lovs Princip. Jeg har nok set, at der har været Ønsker fremme om, at der ogsaa skulde gives Mulighed for, at Statens Jord blev udstykket efter den gamle Lov, og jeg har i og for sig ikke noget herimod, hvis det kunde gennemføres forsvarligt. Men jeg kan ikke se, at det er muligt at gennemføre det forsvarligt, jeg kan ikke se, at det kan gennemføres uden at yde betydelige Statstilskud eller Statsgaver, hvad man nu vil kalde det, hvilket jeg mener er meget betænkeligt at gaa ind paa. Jeg tror ikke, man kan gennemføre en saa betydelig Reform forsvarligt, hvis der skal ydes store Statstilskud. Hvis der skal kunne vælges mellem den ny Lovs og den gamle Lovs Princip, men man ikke skal give de vedkommende en Statsgave, saa vil det selvfølgelig føre til, at naar Jordværdien er høj i Forhold til Købesummen, vil man vælge den gamle Lov, men er Jordværdi og Købesum omtrent den samme, saa vælger man 4. Oktober-Loven. Det Princip, som Venstre har foreslaaet, og som jeg har overvejet meget nøje, fordi jeg meget gerne vilde imødekomme Venstre, hvis det var noget godt, det foreslog, er jo det, at Forskellen mellem Jordværdi og Købesum skal Staten betale i begge Tilfælde, og for deres Vedkommende, der faar Jord efter

den gamle Lov, skal Forskellen tinglæses paa Ejendommen som en Obligation, der skal forrentes og afdrages, naar der sker Ejerskifte. Jeg tror imidlertid, at der vil komme meget forskellige Forhold frem for de Husmænd, der faar Jord paa denne Maade, for hvis der nu er 100 Kr.s Forskel pr. Tønde Land mellem Jordværdi og Købesum, saa betyder det altsaa, at vedkommen-de Husmand faar en Obligation paa Ejendommen paa 1 000 Kr., men hvis det ved det et andet Køb viser sig, at der er en Forskel paa 300—400 Kr., saa faar vedkom-mende en Obligation paa 3 000—4 000 Kr. ekstra paa sin Ejendom. Ingen Husmand vil kunne forstaa Retfærdigheden i en saadan ulige Behandling. Jeg kan derfor ikke se rettere end, at det rigtigste og forsvarligste er at fortsætte som hidtil: at stille dem frit overfor Valget mellem de to Systemer, men maa hævde det Standpunkt, som vi ogsaa har hævdet fra alle Sider hidtil, at de, der vil have Chansen for en Prisstigning i Fremtiden, maa købe paa Markedet og betale den Pris, der nu en Gang gælder i Handel og Vandel, og de, der vil købe efter Jordrenten, maa betale efter de periodiske Jordvurderinger og vælge 4. Oktober-Lovens Princip. Jeg er her i nøjeste Overensstemmelse med min Forgænger, som, da han i sin Tid, 1923—24, forelagde Lovene til Revision her i Tinget, udtalte, at ved de Ændringer, der den Gang blev foreslaaet ved Laanenes Beta-ling, Afdragsvilkaar og Forrentning, er der opnaaet den fuldstændige økonomiske Lige-stilling mellem de Husmænd, der har faaet Brug efter den gamle Lov, og dem, der har faaet Brug efter 4. Oktober-Loven. Der bliver ganske vist den Forskel, udtalte den daværende Landbrugsminister, som det er Lovens Hensigt, at der skal være, nemlig at det i det ene Tilfælde er offentlig Jord, der er Tale om, og der skal Husmanden ikke købe Jorden, men betale en aarlig Jord-rente, hvis Størrelse bestemmes ved de periodiske Vurderinger, medens han efter denne Lov — altsaa den gamle Husmands-lov — selv skal købe Jorden og folgelig ogsaa forrente den Købesum, han giver for Jorden. Jeg kan ikke se rettere end, at det Standpunkt, som her blev hævdet saa kraftigt af den daværende Landbrugs-minister, er rigtigt og gælder ogsaa i den kommende Tid. Jeg ved godt, der er nogle, som vil paastaa, at der kan være en be-tydelig Forskel paa Jordværdien og Købe-summen, og at der derfor vil blive en be-tydelig Forskel paa de økonomiske Vilkaar, Husmændene faar ved Starten, men jeg